

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันภาษาอังกฤษเข้ามามีบทบาทกับชีวิตประจำวันของคนไทยและคนทั่วโลกอย่างมาก เนื่องจากความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตลอดจนความรวดเร็วในการติดต่อสื่อสารและการคมนาคมทำให้ประเทศต่างๆ มีความใกล้ชิดต้องพึ่งพาอาศัยกันมากขึ้นจึงเกิดความจำเป็นที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสาร (สุมิตรา อังวัฒนกุล , 2535 : 12 – 17) ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในประชาคมโลกที่ได้รับผลกระทบอย่างมากจากการเจริญเติบโตของเทคโนโลยีสารสนเทศในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 20 ซึ่งทำให้สภาพโลกปัจจุบันกลายเป็นโลกไร้พรมแดนหรือโลกาภิวัตน์ และเนื่องด้วยสารสนเทศเหล่านั้นส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากล ระบบการศึกษาไทยในขณะนี้จึงต้องมุ่งพัฒนาความสามารถของคนไทยให้อยู่ในระดับที่จะรับและเข้าใจสารสนเทศภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี ตลอดจนสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารสนเทศไปยังประชาคมโลกได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ก่อให้เกิดสันติสุขในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ , 2539 : 1)

ด้วยความสำคัญของภาษาอังกฤษดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 ขึ้น โดยระบุวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อให้มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษาและเหมาะสมกับวัฒนธรรม
2. เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับต้นอย่างเพียงพอ เพื่อการศึกษาต่อหรือนำไปใช้ในการประกอบอาชีพตามความจำเป็น
3. เพื่อให้มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นสถานการณ์จำลองหรือสถานการณ์จริง
4. เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจวัฒนธรรมภาษาอังกฤษ
5. เพื่อให้มีนิสัยใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมด้วยการอ่านหนังสือภาษาอังกฤษและใช้สื่อภาษาอังกฤษอื่นๆ
6. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ เห็นประโยชน์และคุณค่าของ

ภาษาอังกฤษ

นอกจากการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการยังได้เสนอให้มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยให้ความหมายไว้ว่า เป็นความสามารถในการใช้ภาษาเข้าสู่สังคมและวัฒนธรรม สามารถสื่อความโดยใช้ภาษาอังกฤษได้ถูกต้องตามหลักภาษา เหมาะสมกับสถานการณ์การใช้ภาษาโดยให้เน้นการฝึกทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนในระดับประถมศึกษา

ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมาเป็นระยะเวลาาน อีกทั้งมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงพบว่า การจัดการเรียนการสอนยังไม่ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของหลักสูตร ดังที่ สุโร พงษ์ทองเจริญ (2520 : 1) และ อรรถพล เรืองบุรพ (2523 : 76 อ้างถึงใน พิมพา นาคสุข 2527 : 2) ได้กล่าวถึงผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ว่า นักเรียนส่วนมากฟังภาษาอังกฤษเกือบจะไม่รู้เรื่อง พูดภาษาอังกฤษได้น้อยหรือไม่ได้เลย ความสามารถในการอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาอยู่ในเกณฑ์ต่ำ รู้คำศัพท์น้อย สะกดคำไม่เป็น ไม่สามารถเขียนภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องพอควรแก่ระดับชั้น ถึงแม้ว่าผลการวิจัยนี้จะสรุปเมื่อสิบกว่าปีที่ผ่านมา และได้มีการพัฒนาหลักสูตรตลอดจนการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมาโดยตลอด แต่ผลการวิจัยของกระทรวงศึกษาธิการ (2541) ก็ยังพบว่า นักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นระดับขั้นสูงสุดของการเรียนระดับประถมศึกษายังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ โดยพบว่านักเรียนยังมีข้อบกพร่องในการเลือกใช้คำและสำนวนเพื่อสื่อความหมาย ทำให้สื่อความหมายผิด มีความถี่คิดเป็นร้อยละ 50.52 อีกทั้งมีข้อบกพร่องในด้านความเข้าใจในการสื่อความหมายมีความถี่คิดเป็นร้อยละ 11.17 ซึ่งสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนยังไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษได้แก่สาเหตุที่เกิดจากครูและตัวนักเรียนเองดังนี้

สาเหตุที่เกิดจากครู คือ การไม่มีครูผู้ทรงคุณวุฒิเพียงพอกับความจำเป็นในการสอนภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนทั่วประเทศ และพบว่าครูยังขาดความรู้ความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษ การสอนยึดเนื้อหามากเกินไป ครูมุ่งที่จะอธิบายเนื้อหาและหลักไวยากรณ์จนทำให้การสอนเป็นแบบที่มีครูเป็นศูนย์กลาง และนักเรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน มากพอ (สุमितรา อังวัฒนกุล , 2535 : 15) นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ (2541 : 48) ยังได้เสนอผลการวิจัยว่า ครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีสอนแบบเดิม หรือสอนตามคู่มือครู โดยมีได้มีการปรับให้เหมาะสมกับนักเรียน หรือสภาพห้องเรียน และครูไม่ค่อยจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้

นักเรียนเกิดการเรียนรู้

สาเหตุที่เกิดจากตัวนักเรียน คือ นักเรียนไม่เห็นความจำเป็นหรือประโยชน์ของภาษาอังกฤษ คิดว่าการเรียนภาษาอังกฤษเป็นเรื่องน่าเบื่อหน่าย เนื่องจากนักเรียนมีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนค่อนข้างน้อย การเรียนการสอนยึดเนื้อหาในตำรามากเกินไปทำให้นักเรียนต้องเรียนแบบท่องจำและเครียดเมื่อต้องสอบ ส่งผลให้บรรยากาศในการเรียนเป็นการแข่งขัน นักเรียนขาดความเชื่ออาทรซึ่งกันและกัน การเรียนภาษาอังกฤษจึงเป็นเรื่องที่ไม่สนุกและไม่ส่งเสริมให้เกิดความใฝ่รู้ ทำให้นักเรียนไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษเท่าที่ควร (ภาษาอังกฤษนำอภิรมย์ , 2542 : 2 – 3)

ในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษดังกล่าวมาแล้วนี้ ครูจะต้องเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนโดยคำนึงถึงนักเรียนเป็นสำคัญ โดยจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียนพัฒนาทั้งด้านความรู้และทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา ได้ลงมือปฏิบัติจริงผ่านกิจกรรมการฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนอย่างครบถ้วน

Bernice McCarthy เป็นนักการศึกษาผู้หนึ่งที่ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยในปี ค.ศ. 1979 เขาได้ทำวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้และบทบาทของสมอง เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนที่มีรูปแบบการเรียนรู้และกลไกการทำงานของสมองที่แตกต่างกันได้มีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ จากการศึกษาการรับรู้และกระบวนการจัดข้อมูลในสมองตลอดจนวิธีการที่บุคคลเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมและประสบการณ์ที่เป็นนามธรรม McCarthy จึงได้แบ่งผู้เรียนออกเป็น 4 แบบ ดังนี้ (ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ และ ไพเราะ พุ่มมัน , 2542)

ผู้เรียนแบบที่ 1 (Imaginative learners) คือผู้เรียนที่ถนัดการรับรู้จากประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมผ่านกระบวนการจัดข้อมูลด้วยการสังเกตอย่างไตร่ตรอง เขาจะเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับประสบการณ์เดิมของตนเองได้เป็นอย่างดี การเรียนแบบร่วมมือ การอภิปราย และการทำงานกลุ่มจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในกลุ่มนี้ คำถามนำทางสำหรับผู้เรียนกลุ่มนี้คือ "ทำไม" (Why?)

ผู้เรียนแบบที่ 2 (Analytic learners) คือผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เขาจะเรียนรู้ความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรมได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนกลุ่มนี้ให้ความสำคัญกับความรู้ที่เป็นทฤษฎี รูปแบบ และความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ การอ่าน การค้นคว้าข้อมูล จากตำรา หรือเอกสารต่างๆ รวมทั้งการเรียนการสอนแบบบรรยายจะส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนเหล่านี้ คำถามนำทางสำหรับผู้เรียนในกลุ่มนี้คือ "อะไร" (What?)

ผู้เรียนแบบที่ 3 (Common sense learners) คือผู้เรียนที่มีความสามารถ / ถนัดการรับรู้ความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรมแล้วนำสู่การลงมือปฏิบัติ เขาให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้ความรู้ การค้นคว้า และการทดลองปฏิบัติ กิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติและกิจกรรมการแก้ปัญหาจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในกลุ่มนี้ คำถามนำทางสำหรับผู้เรียนในกลุ่มนี้คือ "อย่างไร" (How?)

ผู้เรียนแบบที่ 4 (Dynamic learners) คือผู้เรียนที่มีความถนัดในการเรียนรู้ประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมแล้วนำสู่การลงมือปฏิบัติ เขาให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่เป็นการสำรวจ ค้นคว้า การค้นพบด้วยตนเอง แล้วเชื่อมโยงความรู้เหล่านั้นไปสู่การทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง คำถามนำทางสำหรับผู้เรียนในกลุ่มนี้คือ "ถ้า" (If?)

จากลักษณะของผู้เรียนทั้ง 4 แบบดังกล่าวข้างต้น ถือเป็นแนวคิดพื้นฐานที่ McCarthy ใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบโพร์แม็ทซึ สเต็มในเวลาต่อมา ซึ่งประกอบด้วยการสอน 8 ขั้นดังนี้

- 1) การสร้างประสบการณ์ (Create an experience)
- 2) การสะท้อนประสบการณ์ (Reflecting on experience)
- 3) การบูรณาการสิ่งที่ได้จากการสังเกตเป็นความคิดรวบยอด (Integrating observations into concepts)
- 4) การพัฒนาทฤษฎีและความคิดรวบยอด (Developing theories and concepts)
- 5) การลงมือปฏิบัติตามแนวคิดที่กำหนด (Working on defined concepts)
- 6) การเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว (Messing around)
- 7) การวิเคราะห์เพื่อเห็นประโยชน์หรือการประยุกต์ใช้ (Analyzing for usefulness or application)

8) การลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น

(Doing it themselves and sharing what they do with others)

จากการศึกษาแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็มดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นการเรียนการสอนที่เหมาะสมจะนำมาพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพราะการสอนแบบนี้

1. จูงใจให้นักเรียนเห็นคุณค่าของภาษาอังกฤษตั้งแต่เริ่มเรียนและกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา
2. ส่งเสริมให้นักเรียนสร้างความคิดรวบยอดภาษาอังกฤษที่เรียนด้วยตนเอง มิใช่เป็นการบอกโดยครู
3. มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกทักษะที่เรียนผ่านประสบการณ์และการลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความชำนาญและกล้าที่จะสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ
4. นักเรียนมีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนมากขึ้น
5. เปิดโอกาสให้นักเรียนประยุกต์วิธีการเรียนรู้ของเพื่อนมาปรับปรุงลักษณะการเรียนรู้ของตน
6. ส่งเสริมให้นักเรียนแต่ละคนพัฒนาความสามารถของตนเองเต็มตามศักยภาพ และความถนัดของตน โดยมีได้มุ่งเน้นความถูกต้องของการสื่อสารมากจนเกินไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำการเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็มมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นระดับชั้นสูงสุดในการเรียนระดับประถมศึกษา เพื่อให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ เห็นประโยชน์และคุณค่าของการเรียนภาษาอังกฤษ และเพื่อให้เด็กมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพียงพอที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อศึกษาต่อ หรือเพื่อประกอบอาชีพต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็ม

สมมติฐานการวิจัย

Jacobsen (1986) ทดลองนำการเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็มไปใช้ในการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ศิลปะ อุตสาหกรรมศิลป์ และภาษาอังกฤษ โดยครูประจำวิชาเป็นผู้ดำเนินการสอนทั้งกลุ่มทดลองที่ใช้การเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็ม และกลุ่มควบคุมที่ใช้การเรียนแบบปกติ หลังจากจบภาคการศึกษาได้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม และในวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ศิลปะ และอุตสาหกรรมศิลป์ มีจำนวนข้อที่ต้องซ่อมเสริมน้อยกว่ากลุ่มควบคุม ในขณะที่จำนวนข้อที่ต้องซ่อมเสริมในวิชาภูมิศาสตร์ของทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน

Willkerson (1986) ได้ศึกษาผลของการใช้การเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็มที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคงอยู่ของความรู้ในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์เรื่องเครื่องยนต์ของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่งในรัฐ นอร์ท คาร์โรไลนา (North Carolina) โดยดำเนินการสอนเป็นเวลา 8 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง ผลปรากฏว่า นักเรียนมีความสนใจในบทเรียนและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์มากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยใช้ตำราเรียนตามปกติ นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้การเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็ม มีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Klenetsky (1997) ศึกษาผลของการอบรมการใช้โฟร์แมทซิสเต็มที่มีต่อทัศนคติของครูในด้านที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยแบ่งผู้เข้ารับการอบรมเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ได้รับการอบรมการใช้โฟร์แมทซิสเต็มขั้นพื้นฐาน กลุ่มที่ 2 ได้รับการอบรมการใช้โฟร์แมทซิสเต็มระดับกลาง และกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุม หลังการอบรมพบว่า กลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มมีค่าทัศนคติในด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีค่าความแตกต่างของทัศนคติระหว่างกลุ่มที่ได้รับการอบรมโฟร์แมทซิสเต็มในระดับที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากการศึกษาการเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็มและผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าการเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็มจะช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อีกทั้งมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ให้นักเรียนเกิดความใฝ่รู้ ผู้วิจัยจึงสนใจ

ที่จะนำการเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็มมาใช้จัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสูงขึ้น

ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้การเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็ม จะมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนตามปกติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระชนานิเวศน์ สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เนื้อหาที่ใช้ในการสอนเป็นเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในหนังสือ English Is Fun Book 4 บทที่ 34--40
3. ระยะเวลาในการดำเนินการสอน 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 คาบ คาบละ 50 นาที
4. ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย
 - 4.1 ตัวแปรต้น คือ การสอนภาษาอังกฤษ ได้แก่ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบโฟร์แมทซิสเต็ม และการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามปกติ
 - 4.2 ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ข้อดกลงเบื้องต้น

1. เนื่องจากนักเรียนได้เรียนภาษาอังกฤษมาเป็นเวลา 5 ปีแล้ว คือเริ่มเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนจึงมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสนทนาได้ตอบเพียงพอที่จะร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นได้
2. นักเรียนมีทักษะกระบวนการกลุ่มเพียงพอที่จะร่วมอภิปราย แสดงความคิดเห็น และร่วมทำงานเพื่อสร้างสรรค์ผลงานของกลุ่มให้สำเร็จได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการใช้ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา และเหมาะสมกับสถานการณ์การใช้ ซึ่งวัดได้จากคะแนนการทำแบบสอบถามความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน

การพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หมายถึง การนำการเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็มมาใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ แล้วทำให้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนสูงขึ้น

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบโฟร์แมทซิสเต็ม หมายถึง การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อตอบสนองความแตกต่างหลากหลายของรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเริ่มจากการจูงใจให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของสิ่งที่เรียน เพื่อนำไปสู่การสร้างความคิดรวบยอด และการประยุกต์ใช้ความคิดเพื่อเชื่อมโยงไปสู่การใช้ในชีวิตจริง โดยในการเรียนแต่ละครั้งนักเรียนจะได้ฝึกฝนและพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง มีขั้นตอนการสอน 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างประสบการณ์ (Create an experience)
2. การสะท้อนประสบการณ์ (Reflecting on experience)
3. การบูรณาการสิ่งที่ได้จากการสังเกตเป็นความคิดรวบยอด (Integrating observations into concepts)
4. การพัฒนาทฤษฎีและความคิดรวบยอด (Developing theories and concepts)
5. การลงมือปฏิบัติตามแนวคิดที่กำหนด (Working on defined concepts)
6. การเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว (Messing around)
7. การวิเคราะห์เพื่อเห็นประโยชน์หรือการประยุกต์ใช้ (Analyzing for usefulness or application)
8. การลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น (Doing it themselves and sharing what they do with others)

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามปกติ หมายถึง การเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามขั้นตอน 3 ขั้น คือ ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป โดยครูจะเป็นผู้เริ่มสร้างกิจกรรมให้นักเรียนฝึกการฟัง – พูด การถาม – ตอบ และพูดเลียนแบบตัวอย่างบทสนทนาจนคล่อง อีกทั้งฝึกการอ่าน – เขียนตัวอักษร คำศัพท์ และข้อความภาษาอังกฤษให้ถูกต้อง

แบบสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หมายถึง แบบสอบที่ใช้วัดความสามารถด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แบบรายงานตนเองของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียน หมายถึง แบบที่นักเรียนใช้รายงานระดับความเห็นและพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษของตนเอง และรายงานความรู้และสาระสำคัญที่นักเรียนได้รับจากการเรียน รวมทั้งการฝึกฝนและการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ในระหว่างที่ใช้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบโฟร์แมทชีสเต็ม

แบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอน หมายถึง แบบที่ใช้สอบถามความรู้สึก และความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบโฟร์แมทชีสเต็ม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1 ศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 และเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษในหนังสือ English Is Fun Book 4 บทที่ 34 – 40

1.2 ศึกษาการเรียนการสอนแบบโฟร์แมทชีสเต็มจากตำรา เอกสาร งานวิจัย และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

1.3 ศึกษากระบวนการเรียนรู้ภาษาและแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.4 ศึกษาหลักการวัดและประเมินผลความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนจากตำราและเอกสาร

2. ประชากรและตัวอย่างประชากร

2.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประจักษ์เวศน์ สังกัดกรุงเทพมหานคร

2.2 ตัวอย่างประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประจักษ์เวศน์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2543 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 51 คน รวมเป็น 102 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 304 คน จาก 6 ห้องเรียน

3. แผนการสอนที่ใช้ในการวิจัย

3.1 กลุ่มทดลองใช้แผนการสอนภาษาอังกฤษที่ใช้การเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็ม เนื้อหาที่เรียนคือบทที่ 34 – 40 ในหนังสือ English Is Fun Book 4 ซึ่งผู้วิจัยจัดกลุ่มคำศัพท์และเนื้อหาใหม่ แล้วแบ่งการสอนเป็น 14 เรื่อง เพื่อให้เหมาะกับการเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็ม

3.2 กลุ่มควบคุมใช้แผนการสอนที่สร้างโดยคณะครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร เนื้อหาที่เรียนคือบทที่ 34 – 40 ในหนังสือ English Is Fun Book 4 เช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 แบบสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร แบ่งเป็น 4 ชุด คือ แบบสอบการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

4.2 แบบรายงานตนเองของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียน

4.3 แบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอน

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้กลุ่มตัวอย่างทำก่อนดำเนินการทดลอง (pre – test)

5.2 ผู้วิจัยดำเนินการสอนกลุ่มทดลองโดยใช้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบโฟร์แมทซิสเต็ม เป็นเวลา 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 คาบ คาบละ 50 นาที ส่วนกลุ่มควบคุมสอนโดยครูประจำวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนประจักษ์เวศน์ โดยใช้การเรียนการสอนตามปกติ โดยมีระยะเวลาในการสอนเท่ากับกลุ่มทดลอง

5.3 ทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารหลังการทดลอง (post – test) ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยแบบทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารชุดเดิม

5.4 หลังเสร็จสิ้นการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองทำแบบสอบถามเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบโฟร์แมทซิสเต็ม

6. การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

6.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยการทดสอบค่าที่ (t – test)

6.2 เปรียบเทียบระดับความเห็นและพฤติกรรมในการเรียนของนักเรียน ในแต่ละสัปดาห์ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ส่วนข้อเขียนที่เกี่ยวกับความรู้และสาระสำคัญที่นักเรียนได้รับจากการเรียน รวมทั้งการฝึกฝนและการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ที่นักเรียนรายงานในแบบรายงานตนเองที่เป็นคำถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปความเรียง

6.3 หาค่าร้อยละของความคิดเห็นของนักเรียนจากแบบสอบถามที่เป็นมาตรฐานประเมินค่าเพื่อให้เห็นภาพรวมของจำนวนนักเรียนที่ตอบในแต่ละระดับ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ส่วนความคิดเห็นของนักเรียนที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอเป็นความเรียง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. เป็นแนวทางสำหรับครูภาษาอังกฤษและผู้เกี่ยวข้องในการปรับปรุงการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้การเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็ม
2. เป็นแนวทางสำหรับครูที่สอนวิชาอื่นๆ ในทุกระดับชั้น ในการปรับปรุงการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
3. เป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาสมองทั้งสองซีกอย่างสมดุล
4. นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามความมุ่งหมายของหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2539